

Методи мотивації умовно підрозділяються на економічні і неекономічні; останні, у свою чергу, поділяються на організаційні і моральні. Однак на практиці усі вони тісно взаємозалежні, взаємообумовлені і найчастіше плавно переходять один в інший.

Впевненні, що якщо підприємством отримано позитивний результат та можна розрахувати економічний ефект від впровадження заходів щодо мотиваційної та стимулюючої політики, в такому разі доцільним буде закріплення розроблених заходів в наказі про облікову політику, складення нових положень про мотивацію та оплату праці, ознайомлення співробітників з новими правилами та формами стимулювання та таке інше – закріплення пропозицій в подальшій роботі підприємства з персоналом.

Список літератури: **1.** Ковальов В. М. Економіка праці і соціально – трудові відносини : навч. посіб. [Текст] / В. М. Ковальов. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 256 с. **2.** Армстронг М. Оплата труда : практическое руководство по построению оптимальной системы оплаты труда и вознаграждения персонала» [Текст] / М. Армстронг. – Днепропетровск : Вид-во Баланс Бизнес Букс, 2007. – 512 с. **3.** Ніколаєнко Л. Ф. Аналіз, моделювання і прогнозування трудових ресурсів: монографія [Текст] / Л. Ф. Ніколаєнко, П. О. Іващенко. – Х. : Екограф, 2010. – 168 с. **4.** Шапиро С. А. Мотивация и стимулирование персонала [Текст] / С. А. Шапиро. – М. : ГроссМедиа, 2006. – 224 с.

БРІК С.В.

РУДКОВСЬКА Є.М.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Здатність суб'єктів господарювання адаптуватись до реального соціально-економічного середовища в системі стратегічного управління стала однією з необхідних умов стабільного розвитку на фоні політичної кризи в Україні. Когнітивна економіка призвела до виникнення нових проблеми та завдань в галузі стратегічного планування, а глобалізація загальногосподарських зв'язків визначила пряму залежність фінансової стійкості підприємств. За даних умов особливої актуальності набуває проблема підвищення фінансової стійкості в умовах постійної зміни екзогенних факторів та посткризових явищ.

Оцінку фінансового стану й стійкості функціонування підприємства необхідно здійснювати як у статиці, так і в

динаміці. Це обумовлено тим, що фінансові труднощі можуть прогресувати, а можуть навпаки - носити згасаючий характер. Діагностуючи фінансовий стан та стійкість функціонування підприємства, необхідно використовувати кількісні і якісні методи оцінки [1].

На фінансову стійкість підприємства впливають різні причини – як внутрішні, так і зовнішні: виробництво дешевої продукції та надання послуг, які мають попит; міцне становище підприємства на ринку; високий рівень матеріально-технічної оснащеності виробництва і застосування передових технологій; налагодженість економічних зв'язків із партнерами; ритмічність кругообігу засобів; ефективність господарських і фінансових операцій; незначний ступінь ризику в процесі здійснення виробничої і фінансової діяльності тощо. Оцінка фінансової стійкості найчастіше здійснюється за відносними показниками. Тоді вона характеризується станом власних і залучених засобів і оцінюється за допомогою системи фінансових коефіцієнтів. Інформаційною базою для розрахунку є фінансова звітність підприємства. Такий вид оцінки, як і будь-який інший метод, має певні недоліки. Тому, не можна обмежуватися використанням тільки коефіцієнтного методу, так як він не висвітлює всі тонкощі стійкості фінансового стану підприємства.

Проаналізувавши фінансову стійкість ПАТ «Світло шахтаря», можна сказати, що показники платоспроможності розглядаються у ширшому значенні якості фінансового стану, ніж ліквідність, оскільки передбачають не лише здатність конвертування оборотних активів у засоби платежу, а й можливість забезпечення фінансової стійкості підприємства [2]. За останні три роки коефіцієнт автономії ПАТ «Світло шахтаря» знизився з 0,79 у 2012 році до 0,66 у 2014 році, хоча становив більше нормативного значення. Це означає фінансову незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування його діяльності. Коефіцієнт концентрації залучених засобів зазначає частку позичених коштів у загальній сумі коштів, авансованих в діяльність підприємства. І для ПАТ «Світло шахтаря» за три роки він зріс з 0,207 до 0,337. Відповідно коефіцієнт фінансової залежності, який є зворотнім до показника фінансової автономії, на жаль, зростає, за три роки з 1,21 до 1,51.

Коефіцієнт фінансового ризику виражає відношення залучених коштів та власного капіталу і показує, скільки одиниць

залучених коштів припадає на кожен одиницю власних. Даний показник за три роки зріс майже у 2 рази. А коефіцієнт маневреності власного капіталу навпаки знизився з 1,073 до 0,796, хоча значно перевищує нормативне значення. Отже, підприємство за останні роки є платоспроможним, але для фінансування поточної діяльності використовується все менше власного капіталу.

Можна виділити основні напрямки покращення фінансової стійкості ПАТ «Світло шахтаря» [3]: зниження собівартості продукції (робіт, послуг); пошук оптимального співвідношення власного і позикового капіталу, яке забезпечує рентабельність власного капіталу; підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства; оптимізація збутової політики, розширення ринків збуту; збільшення грошових коштів на рахунку підприємства.

Список літератури. 1. Кошельник В.М. Напрями зміцнення фінансового стану підприємства у посткризовий період їх розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgiirbis_64/. 2. Офіційний сайт ПАТ «Світло шахтаря» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.shaht.kharkov.ua/files/forShareholder.html/>. 3. Рибак О.М. Стратегія фінансової стійкості в умовах посткризових явищ /О.М Рибак, П.О. Комісарова// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecobio.nau.edu.ua/index.php/PPEI/25192/>.

СОБОЛЄВА О.П., к.э.н., доцент кафедри економічної теорії Харківського навчально-наукового інституту ДВНЗ«УБС»

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО АНАЛІЗУ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ В ТРАНЗИТИВНИХ ЕКОНОМІКАХ

Теоретичне обґрунтування вибору показників, які визначають діяльність зовнішнього сектору економіки України та визначення зовнішньо- та внутрішньоекономічних факторів впливу на них має спиратись на аналіз теорій міжнародної торгівлі, у тому числі торгівлі в інтеграційних об'єднаннях та транзитивних економіках, та теорій платіжного балансу. Дослідження сучасних західних публікацій дозволяє виявити сучасні підходи до аналізу міжнародної торгівлі в транзитивних економіках і дає розуміння багатьох аспектів динаміки зовнішньоекономічних показників національної економіки.